

GYORSÉTERMI ELADÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

GYORSÉTTERMI ELADÓ

Feladatok és tevékenységek

A gyorsaság a hírközlésben és a közlekedésben a XX. század vívmánya. Ezek a tények az élet minden területét felgyorsították. Ma már az egész világon ismert az Egyesült Államokban elterjedt mondás „Az idő pénz”. Ennek a szemléletnek igyekeznek megfelelni azok a szolgáltatások, amelyek ennek a „gyorsasági” igénynek a kielégítésére törekednek. A világ első gyorséttermeit az USA-ban nyitották meg, nagy forgalmú helyeken. Ilyenek voltak a vasútállomások, repülőterek, de különösen az autópályák csomópontjai. A gyorsétterem alapelve, hogy a vendég minimális idő alatt tudjon ízletes ételhez, italhoz jutni, lehetőleg kényelmes körülmények között. Ennek értelmében speciális ételféleségeket találtak ki, amelyek közül a legismertebb és tegyük hozzá a legkedveltebb, a mindenki által ismert hamburger. A gyorsétterem legfőbb célkitűzése, hogy a napnak bármely időszakában, azonos minőségben, azonos színvonalon tudja kiszolgálni a vendégeket. A gyorsétteremben való étkezés ma már egy sajátos életforma, amely jelképe is lehet felgyorsult világunknak.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A gyorséttermi eladó rendelkezésére álló étel és italféleségeket igen rövid idő alatt (1-2 perc) a vevő rendelése alapján tálcára készíti. A rendelés alapján számlát készít és a vevő által megkapott ételekhez és italokhoz mellékel. Gondoskodik arról, hogy a kínálati listán megjelent választék mindig rendelkezésre álljon, tehát az egyszerű ételeket elkészíti. Fontos, hogy a keze ügyében legyenek a szükséges kellékek, pl.: szalvéták, szívószálak, esetleg evőeszközök.

Gondoskodik a felszolgálatás higiénikus, rendezett feltételeiről és a keletkezett hulladékot a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően konténerekbe szelektíven (üveg, műanyag, papír stb.) gyűjti. A nyitás előtt, illetve zárás után vagy megadott időben gondoskodik a kiszolgálás gördülékenységét biztosító feltételek kialakításáról. Mivel az étellel és itallal kerül kapcsolatba, így alapvető követelmény a személyi higiénia maximális betartása.

Nemcsak az amerikai típusú éttermekben, hanem számtalan más vendéglátó-ipari egységben dolgozhat a gyorséttermi eladó, ahol feladatai bővülnek, így felelős lehet az árukészletért is, lehet, hogy árubeszerzést is végez és ehhez árrendelést kell összeállítania. Szakosítottan kell az árut raktározni. Egyszerű ételekhez a nyersanyagot elő kell készíteni, pl.: szeletelés, tisztítás. Feladata a terítés, az asztalok tisztántartása, a vendégek kiszolgálása. Kávét, illetve kávé különlegességeket is tudnia kell készíteni. A cukrászati részlegben csomagolja a süteményeket, tortákat stb. A gyorséttermi eladónak a napi forgalommal is el kell számolnia és egyszerű számlát a vendég számára ki kell állítania.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A gyorséttermi eladó az étterem árulistáján szereplő étel és italféleségeket különböző formában (pl.: előre elkészített csomagban vagy saját maga által kimérve, illetve adagolva) kezeli, illetve felszolgálja, szükség esetén tárolja. Ez azt is jelenti, hogy a különböző felszolgálást segítő eszközökkel újra feltölti a különböző tartókat, pl.: ital-automatákat vagy más eszközök, pl. tálcák, poharak tartó edényeit. Szükség szerint használ tisztítóeszközöket és egyéb higiénés célokat szolgáló anyagokat.

Az étkezéshez szükséges szinte összes alapanyaggal és nyersanyaggal dolgozik, a húsféleségektől a fűszerekig, a zöldségféléktől a süteményekig. A főzéshez szükséges eszközöket, háztartási gépeket is használ, valamint csomagoló anyagokat, számlagépet és nyomtatványt.

Hol végzi a munkáját?

Munkáját többnyire a vendégfogadásra alkalmas helyiségben végzi, amely sokszor egységesített formában működik bármely városban. Ennek a helyiségnek igen fontos jellemzője a gyakorlatias berendezés, az egyszerű kényelem és a tisztántarthatóság, illetve a könnyen átlátható szervezettség. A gyorséttermek mindig megfelelően világítottak, kellemes a klímájuk. A gyorséttermek vendégköre szinte valamennyi társadalmi réteget képviseli. Ennek megfelelően udvarias, megnyerő magatartást kell tanúsítania. A gyorsétteremben dolgozók sokszor egy légtérben főznek, sütnek a vendégekkel. Ennek

előnye, hogy a vendég látja az étel elkészítését is. Sok helyen önkiszolgálással történik az étkezés, ekkor a gyorséttermi eladó munkaterülete csak a pult mögötti rész.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A gyorséttermeket a „siető” embereknek találták ki, ezért a legtöbb ember, aki a gyorsétteremben étkezik, gyorsan akarja a szolgáltatást igénybe venni. Ez azt jelenti, hogy fiatalok, idősek, egyedülállóak vagy csoportok egyaránt előfordulhatnak, tehát széles társadalmi réteggel találkozhat az eladó.

A forgalom miatt fontos a jó együttműködés, barátságos, nyílt magatartás. Természetesen egy gyorséttermi eladó többedmagával dolgozik, így a munkatársaival is jó kapcsolatban kell lennie. Azzal is számolni kell, hogy a gyorsétteremben ún. többműszakos, tehát napi 18-24 órás munkaidő szokásos, így pl.: műszakonként napközben vagy éjjel más-más vevőkör jelenhet meg. Munkája során az étterem vezetője a közvetlen felettese, aki ellenőrzi, de a felügyeleti szervek munkájához kapcsolódóan a hatóság képviselőivel is találkozhat.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A gyorséttermi eladó munkája közepesen nehéz fizikai munkát jelent. A munka túlnyomó részét álló helyzetben végzi, amelynek legfontosabb jellemzője, hogy viszonylag kis területen belül kell sokat mozogni. Mindezt természetesen a hely jellegének megfelelően gyorsan, célszerűen, szabályozott fordulatokkal kell végeznie. A gyorséttermi eladói munkakör éppen ezért állóképességet, megfelelő fizikai kondíciót kíván. Megterhelést okozhat a pára, illetve a szagok elviselése, pl. olajszag, valamint a pszichés terhelés, pl. a vevőkkel való folyamatos kapcsolattartás.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Jó higiénés viszonyok mellett a balesetveszély állandó, pl. forró ételek stb. A légúti megbetegedés, allergia mellett a lábak folyamatos terhelése is hátrányt jelent.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- ép hallás,
- jó beszélőképesség,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- tartós állómunka.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

Az eladó munkájából adódóan bizalmat kell, hogy ébresszen a vevőben. Ezért a szívélyes, megnyerő magatartás, az udvarias viselkedés nagyon kedvező egy ilyen tevékenységnél. Mindez fegyelmezettséggel és rendszerességgel is kell, hogy társuljon. Jó arányérzék, pl. adagok kimérése, becslés és számolási képesség is előnyös.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A gyorséttermi eladói munkakörhöz minden olyan tantárgyban való eredményesség előnynek számít, amelyik az általános értelmességet jelzi, illetve azt fejleszti. Ezek lehetnek, például: a matematika épp úgy, mint a különböző nyelvek. Általában

nyelvismeret jelentős előnyként értékelhető. A fizikai állóképességet a testnevelésben (sportban) nyújtott jó teljesítmény megalapozhatja.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

A gyorséttermi eladó érdeklődésének tárgya alapvetően a vendég, tehát az ember, ezért minden olyan érdeklődés, amely pl.: a szociális érzékenységet, az emberi kapcsolatok kialakításában mutatott érdekeltséget segíti, előnyös lehet. E mellett a szabályok betartásának szükségességét is elfogadja és kedveli az utasítások szerinti ismétlődő munkafeladatokat.

Szakképzés

A gyorséttermi eladó **képzés célja** olyan szakemberek képzése, akik vendéglátás gyorsétkeztetést bonyolító üzleteiben étellel és itallal szolgálják ki a vendégeket kultúrált, udvarias és szakértő módon. A gyorsétkeztetési eladó olyan ételeket és italokat értékesít, amelyek egy részét maga készíti el, a másik részét készen kapja.

Előképzettség

A gyorsétkeztetési eladó szakképesítés alapfokú iskolai előképzettségre épül.

Képzési idő

A képzés időtartama 1 év. Az elméleti és gyakorlati oktatás aránya a szakképesítés során 30- 70 százalék.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Gazdálkodási ismeretek, Ételkészítési alapismeretek, Élelmiszer- és italismeret, Szakmai idegen nyelv, Gyorsétkeztetési eladói ismeretek, Gyorsétkeztetési eladói gyakorlatok, Szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak: Informatikai ismeretek, Kommunikáció, Ember és környezete, Az iskola helyi tantárgyi programja.

A szakképesítés vizsgakövetelménye

A szakmai vizsga gyakorlati és szóbeli részből áll. A gyakorlati vizsgán a szakképesítés munkaterületére alapvetően jellemző munkafolyamatokat, munkaműveleteket átfogó munkafeladatot kell megoldani.

A gyakorlati vizsga munkafeladatát, a szakmai vizsgát szervező intézmény dolgozza ki és a szakmai vizsgát szervező intézmény vezetőjének javaslatára a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. A vizsgabizottság által kiválasztott feladatnak az alábbi három fő területet kell felölelnie: étel- vagy italféleség elkészítése, az elkészített készítményekhez megfelelő terítés, az elkészített készítmények kiszolgálása, a munkafolyamathoz szükséges eszközök előkészítése, meghatározott termékek, termékcsoporthoz vizsgabizottság előtt történő csomagolása. Itt kerül sor a szakmai beszélgetésre is, amely nem részfeladat, de a vizsgafeladattal összefüggésben, a szakkifejezések alkalmazásával, a tanuló felkészültségéről való meggyőződés érdekében történik. Ez a beszélgetés terjedjen ki a vizsgafeladathoz kapcsolódó munka-, tűz- és balesetvédelmi ismeretekre is.

Szóbeli vizsgát gyorséttermi eladói ismeretek és élelmiszer- és italismeret tárgyakból kell tenni. A Gyorsétkeztetési eladói ismeretek vizsgatárgy tartalma: a gazdálkodási ismeretek tantárgy anyaga és a gyorsétkeztetési eladói ismeretek tantárgy anyaga. Az Élelmiszer- és italismeret vizsgatárgy tartalma: az élelmiszer- és italismeret tantárgy anyaga.

A szakmacsoporthoz tartozó szakmákból szerzett szakképesítés esetén a közös modulok, illetve tantárgyak tanulása alól a vizsga letételét követő 5 éven belül felmentés adható.

A szakképesítés OKJ azonosító száma: 31 7822 02

Kapcsolódó foglalkozások

Cukrász,

Felhasználó,

Vendéglátó, vendéglős.

Szakács,

Vendéglátó-ipari eladó,

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Gyorséttermi menedzser,

Háttér kiszolgáló,

Melegételes.

Pultos,

Italos,

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal
Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban.
A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.